

Representantforslag 139 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Jan Bøhler, Marianne Marthinsen, Marit Nybakk, Anette Trettebergstuen og Truls Wickholm

Dokument 8:139 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Bøhler, Marianne Marthinsen, Marit Nybakk, Anette Trettebergstuen og Truls Wickholm om endring av straffeloven slik at den også omfatter hallikvirksomhet via Internett

Til Stortinget

Bakgrunn

I august 2014 kom Vista Analyses omfattende evaluering av sexkjøpsloven, bestilt av regjeringen. De konkluderer med at det totale prostitusjonsmarkedet i Norge, både inne og ute, har gått ned med 22 pst. sammenlignet med 2008. Hvis man sammenligner med en utvikling som ville vært sannsynlig fra da og fram til i fjor uten lovforbud, anslås det en reduksjon på 45 pst. Når det gjelder gatemarkedet alene, har evalueringen mer sikre feltobservasjoner fra Oslo å bygge på, og den slår fast at det her har vært en nedgang på 41–58 pst.

Den delen av prostitusjonsmarkedet som formidles via såkalte hallikhjemmesider på nettet er imidlertid mer uoversiktlig. Mye tyder på at halliker og menneskehandlere har flyttet stadig mer av virksomheten sin dit. Men hjemmesidene deres har det ikke vært mulig for politiet å få stengt, fordi lovhjemlene ikke har tatt høyde for denne typen virksomhet. Politiet har appellert til teleselskapene om at de selv må nekte å formidle hallikhjemmesider for å ivareta intensjonen i den norske lovgivningen – men noen av de mest sentrale ISP-ene (Internet Service Providers, som Telenor og over 100 andre) har ikke fulgt opp dette. Hallikvirksomhet er også forbudt ved lov i Norge.

For at det ikke lenger skulle være opp til det enkelte selskap, tok politiet i 2012 initiativ til å utarbei-

de forslag til lovhjemler, som ble sendt Justis- og beredskapsdepartementet. Regjeringen sendte deretter i 1. halvår 2013 ut et høringsnotat hvor det ble foreslått endringer i den gjeldende straffeloven av 1902, § 202, og tilsvarende i den nye straffeloven av 2005, § 315, for å ramme alle former for offentliggjøring av tilbud om, formidling av og etterspørsel etter prostitusjon. Hensikten med representantforslaget er å følge opp dette arbeidet.

Hovedandelen av de prostituerte kvinnene er i dag av utenlandsk opprinnelse. Annonsering på Internett er selve livsnerven til prostitusjonsmarkedet, som regel regissert av halliker og menneskehandlere. Potensielle kunder kan sitte hjemme og finne frem til hvilken prostituert de ønsker, uten den risiko det innebærer å oppsøke prostitusjonsstrøk eller bordeller. Kundene ringer telefonnummeret i annonsen, gjør avtale og får vite adressen hvor den prostituerte betjener kundene. Det kan således sammenliknes med tidligere tiders bordeller, hvor kunden kom og valgte ut den prostituerte han ville ha, for så å gjøre avtalen om kjøp av sex. Internett har imidlertid medført helt andre og større muligheter for bakmenn og menneskehandlere til å tjene penger og å få markedsført sexsalget. Via nettet er prostitusjon blitt mye mer tilgjengelig.

Annonsering på nettet fremmer prostitusjon i samfunnet generelt. Uten annonsering på nettet vil det være mye vanskeligere for kundene å finne de prostituerte. Det å opprette, eie, drive og tjene på denne typen nettsted er i realiteten å tjene seg rik på å skaffe kunder til prostitusjon i stor skala. Dersom ikke dette er «å fremme andres prostitusjon», som straffeloven § 202, første ledd, bokstav a, er rettet mot – så er det vanskelig å se hva annet som rammes av denne.

På bakgrunn av en sak i Høyesterett i 2011 hvor gjeldende lovverk ble prøvd mot to personer som

hadde drevet en internettside med annonser for prostitusjon, henvendte Oslo politidistrikt seg til Justis- og beredskapsdepartementet i mars 2012 og gikk inn for en lovendring. Politiet påpekte at rettstilstanden hvor en formidler av sexannonser ikke kunne dømmes som strafferettslig ansvarlig, muligens passet til situasjonen før Internetts tid. Økningen i menneskehandel, endringene i prostitusjonsmarkedet og utbredelsen av Internett har imidlertid forandret situasjonen. Internett har skapt et annonsemarked hvor bakmenn, halliker og menneskehandlere kan annonsere for kvinnes prostitusjon med en spredning og utbredelse intet annet medium kan gi.

Dagens rettstilstand medfører at det fremstår som ulogisk hva som faktisk pr. i dag rammes av § 202 i straffeloven og hva som ikke rammes. For eksempel følger det av praksis at det å kjøre en prostituert til stedet hvor hun prostituerer seg vil rammes av loven, mens det å besørge et annonsemarked for hundrevis av annonser som skaffer mange kunder til prostitusjon, altså ikke rammes. Det fremstår også som urimelig at personen i nevnte eksempel rammes av bestemmelsen, selv om han ikke tjener en krone på det – mens personene som står bak nettstedene kan tjene millioner av kroner på sin virksomhet uten å rammes. De som driver ervervsmessig fremming av hundrevis av personers prostitusjon gjennom annonsering for tjenestene, kan altså gå straffrie.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte i 2013 ut på høring et forslag til lovendring hvor enhver form for annonsering av salg av seksuelle tjenester omfattes av begrepet «å fremme» prostitusjon, og

gjøres straffbart. Departementet mente at straffeloven av 1902 § 202 (tilsvarende den nye straffeloven av 2005, § 315, som trer i kraft i oktober) bør ramme alle typer formidling av prostitusjon, herunder publisering av prostitusjonsannonser, uavhengig av hvilke medier som brukes. I lovforslaget ble begrepet «offentlig kunngjøring» beskrevet som et gammelmodig uttrykk som kan virke fremmed når det gjelder formidling av prostitusjon. Departementet foreslo derfor å bytte ut «offentlig kunngjøring» med «offentliggjør». I høringsnotatet ble også behovet for å øke strafferammen, som bare har vært på 6 måneder, tatt opp. Den reflekterer på ingen måte alvoret ved å drive det som kan være omfattende hallikvirksomhet, eller endog menneskehandel, på nett.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen foreslå en lovendring som gjør det mulig å pålegge Internett Service Providers å blokkere sider som bedriver hallikvirksomhet på nett, og uavhengig av medium rammer den som offentliggjør tilbud om, formidling eller etterspørsel av prostitusjon.
2. Stortinget ber regjeringen vurdere om strafferammen for hallikvirksomhet, som i dag er på 6 måneder, bør økes.

18. juni 2015